energiavirasto
energimyndigheten

Lausunto

11.10.2018

Dnro 1884/010/2018

Eduskunta
Työ- ja elinkeinojaosto

Eduskunnan työ- ja elinkeinojaoston lausuntopyyntö 4.10.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019 (HE 123/2018 vp)

Pääluokka 32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala. Erityisesti energiatuet ja sähköisen liikenteen latausinfrastruktuurin ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin kehityshaasteet ja tukitoimet

Eduskunnan työ- ja elinkeinojaosto on pyytänyt 4.10.2018 sähköpostilla Energiavirastolta lausuntoa ja asiantuntijaa kuultavaksi kokoukseensa 12.10.2018. Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää seuraavaa:

Kansallisen energia- ja ilmastostrategian tavoitteena on liikenteen päästöjen vähentäminen 50 prosentilla vuosien 2005 ja 2030 välillä. Päästövähennystoimenpiteet kohdistetaan tieliikenteeseen, jossa syntyy 90 prosenttia liikenteen päästöistä. Tavoitteena on liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien lisääminen sekä 250 000 sähkökäyttöistä ja 50 000 kaasuajoneuvoa vuonna 2030. Yksi keino tavoitteeseen pääsemiksi on parlamentaarisen liikenneverkon rahoitusta arvioineen työryhmän linjausten mukaisesti lataus- ja jakeluinfran rakentaminen.

Valtion vuoden 2018 talousarviossa (mom. 32.60.47) on varattu 3 miljoonan euron siirtomääräraha sähkö- ja kaasuajoneuvojen latausjärjestelmien ja tankkausasemien tukea (infrastruktuurituki) koskevan tarjouskilpailun järjestämistä varten. Infrastruktuurituki on EU:n valtiontukisääntelyn mukaisesti valtiontukea, mutta sisämarkkinoille soveltuvaa sen vähäisen merkityksen vuoksi.

Energiavirasto toimii valtionapuviranomaisena ja järjestää tarjouskilpailun. Tukiohjelmaa valmisteltaessa tutkittiin liikenteen infrastruktuuritukia muissa EU-maissa. Tarjouskilpailuun perustuvaan tukimalliin päädyttiin siksi, että se arvioitiin yhteiskunnan kannalta kustannustehokkaaksi.

Tukimalli
Kilpailu on suunnattu yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille. Tarjouskilpailussa kilpaillaan neljässä ryhmässä: kaasutankkausasemat, paikallisen joukkoliikenteen latausjärjestelmät, ajoneuvojen suuritehoiset latausjärjestelmät ja ajoneuvojen peruslatausjärjestelmät.

Tuki myönnetään tarjouskilpailun perusteella ja tukea saa vain osaan investointikustannuksista. Saadut tarjoukset pisteytetään kullekin hankkeelle laskettavan vertailuluvun perusteella. Omissa ryhmissään pienimmän vertailuluvun saavat hankkeet menestyvät

Energiavirasto
Energimyndigheten
Lintulahdenkuja 4
FI-00530 Helsinki
Puhelin 029 505 0000
Fax 09 622 1911
S-posti kirjaamo@energiavirasto.fi
Internet www.energiavirasto.fi

kilpailussa parhaiten. Pisteytykseen vaikuttavat haettavan tuen määrä, teknologian uutuusarvo, liikenneverkon läheisyys, sähköautojen latauspisteiden määrä ja teho sekä raskaiden ajoneuvojen tankkauksen nopeus tai mahdollisuus tankata nesteytettyä kaasua.

Tuen vaikuttavuus ja tehokkuus

Infrastruktuurituki edistää melko kypsää teknologiaa. Sen vaikuttavuutta ja tehokkuutta arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon, että latausinfra poistaa ajosäteen maantieteellisen kattavuuden ongelmia (sähkö- ja kaasuajoneuvojen infrastruktuurin ja hankinnan ns. muna-kana-ongelma). Se on myös esimerkiksi vaihtoehtoisten käyttövoima-ajoneuvojen hankintatukea pienempi ja kaikkiaan sen merkitys julkisen talouden kannalta on vähäinen. Lisäksi tuki on määräaikainen. Siihen on varattu tämän vuoden talousarviossa 3 miljoonaa euroa ja esitetty vuodelle 2019 myös 3 miljoonaa euroa.

Tuen myöntäminen tarjouskilpailun perusteella muodostaa lisäksi tuen tehokkuutta puoltavan seikan. Suljetun tarjouskilpailun tilanteessa ja onnistuneessa kilpailussa yritykset arvioivat juuri sen tukitason, jolla ne ovat valmiita tekemään infrastruktuuri-investoinnit. Pärjätäkseen kilpailussa pientä tukea hakevien hankkeiden todennäköisyys menestyä kilpailussa on suurempi kuin suurta tukea hakevien hankkeiden.

Tukimallia ja kilpailutuksen onnistumista on vielä aikaista arvioida, koska kilpailutus on parhaillaan käynnissä. Tarjoukset sähkö- ja kaasuajoneuvojen latausjärjestelmien ja tankkausasemien tukihankkeista tulee jättää Energiavirastolle lokakuun 2018 aikana.

Ylijohtaja Simo Nurmi

Johtaja Pekka Ripatti